

TÄISKASVANUTE ÕPETAJA MEISTRIKURSUSE ÕPPEKAVA

Tallinn 2008

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SISUKORD

ÜLDOSA	3
Õppekava otstarve ja eesmärgid, õppemateriaalne baas	3
Õpetajad, õppekava lähtealused	3
Täiskasvanute õpetajale vajalikud pädevused	3
Õppekorralduse alused, lõputöö ja lõpetamise tingimused	4
I MOODUL. SOTSIOKULTUURILINE KESKKOND	5
Mooduli sisu	5
Alammoodul 1: Kultuurikeskkond	6
Alammoodul 2: Sotsiaalne keskkond	6
II MOODUL. ÕPIKESKKOND	6
Mooduli sisu	6
Alammoodul 1: Täiskasvanud õppija	7
Alammoodul 2: Täiskasvanute õpetaja	7
Alammoodul 3: Praktik-uuriija	8
Alammoodul 4: Korraldaja	8
Alammoodul 5: Nõustaja	9
AINEKAVAD	10
I MOODUL. SOTSIOKULTUURILINE KESKKOND	10
Alammoodul 1: Kultuurikeskkond	10
Omakultuur ja enesemääratlus	10
Multikultuurilisus, üleilmastumine	10
Alammoodul 2: Sotsiaalne keskkond	11
Kaasaegsed arusaamad inimühiskonna kui sellise ülesehitusest, kodanik ja kodanikuühiskond.	
Hariduse olemus ja roll inimühiskonna kujundamises	11
Täiskasvanuharidus meil ja mujal. Eesti haridusprobleemide analüüs haridussotsioloogia	
põhiteooriatest lähtuvalt	12
Sotsiaalsed ja kommunikatiivsed oskused. Kuulamine, konfliktid, meeskonnatöö, avalik esinemine.	12
II MOODUL. ÕPIKESKKOND	12
Alammoodul 1: Täiskasvanud õppija	12
Inimese areng ja iseärasused	13
Motivatsioon ja õpimotiivid. Vastuseis õppimisele	13
Õppimise olemus. Õpivõime, õpistiilid	13
Alammoodul 2: Täiskasvanute õpetaja	14
Eneserefleksioon ja tagasiside	14
Koolitaja tegevusmudelid ja õpetamisstiil. Koolikultuur.	14
Õppemeetodid	14
Alammoodul 3: Praktik - uuriija	15
Teadus. Õppija suhe teadusega	15
Õppija enda poolt teostatud uuring	15
Alammoodul 4: Korraldaja	15
Õppekorralduse protsesside kavandamine ja juhtimine	15
Võrgustikutöö	16
Koolituse turundamine	16
Koolituse rahastamine ja projektijuhtimine	16
Alammoodul 5: Nõustaja	17
Täiskasvanud õppija tugisüsteem	17
Nõustamise tähendus ja nõustamisprotsess	17
Nõustaja roll ja kompetentsid	18
Nõustamise meetodid	18
Nõustamise põhimõtted ja eetika	19
Nõustamisvõrgustik	19

ÜLDOSA

Õppekava otstarve

Täiskasvanute õpetaja õppekava määrab kindlaks õppetegevused mis võimaldavad vähemalt kolmeaastase õpetamiskogemusega täiskasvanute õpetajatel parandada oma teadmisi, oskusi ja kompetentsi vastavuses iseenda, ühiskonna (sotsiaalse sidususe) ja tööturu vajadustega, ning seda nii formaalsel kui informaalsetel kujul.

Õppekava eesmärgid

Õppekava eesmärgiks on toetada õpitu kaudu täiskasvanute õpetajaid erinevate õpetaja rollidega toimetulekul: õpetaja kui õpetaja, juhendaja, korraldaja, kultuurikandja, ühiskonnategelane ja uurija. Kursuse läbimine toetab täiskasvanu õpetaja/andragoogi kutsekvalifikatsiooni saamist.

Sihtrühm: õpetajad, koolitusjuhid, koolituse korraldajad, harrastustegevuse juhendajaid jt täiskasvanute koolitusega tegelevad inimesed.

Kasutatava õppemateriaalse baasi ja õppevahendite üldiseloomustus

Koolitus toimub Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse, eesti Rahvamuuseumi ruumides jms kohtades, kus kogu vajalik õppe-materiaalne baas (sisustatud õpperuumid, tehnika jms) on olemas.

Õpetajad

Ivo Eesmaa - MSc

Tiina Jääger - MA

Kaia Köster – MA

Kristel Laur – MA

Ene Lukka-Jegikjan - MA

Merle Lõhmus - MA

Sirje Niitra

Erle Nõmm - MA

Jelena Rootamm - Ph.D

Liana Rumvolt

Piret Tamme – MA

Reet Valgmaa - Ph.D

Marko Veisson - MA

Õppekava lähtealused

Õppekava koostamisel on lähtutud all järgnevatest printsiipidest:

- täiskasvanuhariduse erinevate sektorite integratsioon õpetajahariduse kaudu;
- Eesti täiskasvanuhariduse sisuline ja organisatsiooniline ühtlustamine rahvusvaheliselt tunnustatud teoreetilisel, metodoloogilisel ja meetodilisel tasemel.

Kursuse õppekava koostamisel on lähtutud haridusparadigmast, mis baseerub arusaamisel, et:

- haridus saab kujuneda üksnes üldinimliku kultuuri, rahvuskultuuri ja omakultuuri kontekstis;
- õpetaja ja õppija suhe õppeprotsessis lähtub isiksuse võrdväärsest austamisest – õpetaja ja õppija on selles protsessis erinevaid rolle täitvad partnerid;
- iga inimene, olenemata vanusest, peab end täiendama kõikvõimalikul moel, et saavutada ja/või säilitada kirjaoskus igas mõttes, s.h. ka funktsionaalne kirjaoskus, et tulla toime pidevalt ja kiiresti muutuvast elust, osaleda teadlikult nii elukeskkonna ümberkujundamises kui ka hoidmises;
- oluline on inimese elu erinevate etappide arenguvõimaluste ja -vajaduste arvestamine ning seostatus töö ja toimetulekuga praktilistes situatsioonides;
- oluline pole mitte ainult õpetajate kõrge kvalifikatsioon, vaid ka tugev motivatsioon, humanistlik orientatsioon, intuitsioon, eruditsioon, koostöövõime ja tervis.

Täiskasvanute õpetajale vajalikud pädevused

Täiskasvanute õpetajale vajalikke pädevusi kirjeldatakse käesolevas õppekavas kolmel tasandil – üldpädevused, ainepädevused ja valdkonnapädevused. Pädevus käesoleva õppekava mõttes on õpetaja valmisolek iseseisvalt eesmärgistada, planeerida ja korraldada oma tegevust, võtta vastu otsuseid.

Üldpädevused

- Pädevus õpetajana (*vajalikud oskused, teadmised, motivatsioon ja humanistlik orientatsioon – valmisolek õppijast lähtuvalt õppimist parimal võimalikul ja vajalikul viisil ning määral toetada ja juhendada*)
- Pädevus koolituse korraldajana (*valmisolek koolitust kavandada, ette valmistada, läbi viia ja tagasiside põhjal hinnata ning vajadusel korrigeerida olemasolevaid õppekavu, prognoosida uusi suundi koolituse valdkondades*)
- Pädevus uurijana (*valmisolek mõista seoseid praktiliste teadmiste ja teooria vahel igapäevategevuses, oma praktilisele kogemusele toetudes süstematiseerida ja luua uut teadmist, olla akadeemiliste teaduste interpreteerija.*)
- Pädevus ühiskonnategelasena (*valmisolek olla eeskuju, vajadusel ka ees(t)kõneleja, olla üheaegselt nii ühiskonnaelu analüütik ja kriitik kui arvamusiider*)
- Pädevus kultuurikandjana (*tunneb ja väärtustab omakultuuri, kohaliku kultuurikonteksti ning on avatud lävimiseks teiste kultuuridega.*)

Valdkonnapädevused

- Sotsiaalne pädevus (*valmisolek toetada demokraatlikke muudatusi ühiskonnas, kaasaja ning mineviku ühiskondlike nähtuste ja arengute mõistmine.*)
- Refleksiooni ja interaktsioonipädevus (*valmisolek mõista ja hinnata iseennast ja inimestevahelisi suhteid vastavalt kultuurinormidele, valida sobivat käitumisviisi, järgida terveid eluviise, lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme.*)
- Kommunikatiivne pädevus (*valmisolek keele vahendusel mõista, talletada, edastada, vahetada, tõlgendada ja luua tekste, suutlikkus suhelda erinevates situatsioonides ning teemadel suulises ja kirjalikus vormis.*)
- Tehnoloogiapädevus (*valmisolek kasutada kaasaegseid tehnilisi vahendeid oma igapäevatoos ning mõista tehnoloogia arengust tingitud muutusi inimeste töö- ja eluviisis, toimida kaasaja kõrgtehnoloogilises maailmas, olla ressurside säästlik kasutaja.*)

Ainepädevused.

- Õppekava üldosas püstitatud eesmärkidest lähtuvalt aine-eesmärkide seadmine, aine-eesmärkidest lähtuvalt ainekava koostamine, pidev kursisolek uue teadmisega õpetatavas aines, sellest lähtuvalt valmisolek paindlikult muuta ainekava.
- Aine käsitlemiseks vajaliku metodoloogia ja õpetamise meetodika valdamine.
- Valmisolek näha õpetatavat ainet seostes teiste õppeainetega, käsitleda õppekava üldosas kirjeldatud õppeprotsessi kui tervikut.

Õppekorralduse alused

Õpe on kavandatud täienduskoolitusena, rõhk on iseseisval töö. Õppekava maht 824 h, sh auditoorseid tööd 268 h, iseseisvat tööd 396 h ja lõputöö 160 h. Õppetöö maht jaguneb moodulite ja ainete vahel alljärgnevalt:

	Auditoorne töö tundides	Iseseisev töö
Kultuurikeskkond	24	24
<i>Omakultuur ja enesemääratlus</i>	12	24
<i>Multikultuurilisus, üleilmastumine</i>	12	24
Sotsiaalne keskkond	32	24
<i>Kaasaegsed arusaamad inimühiskonna kui sellise ülesehitusest, kodanik ja kodanikuühiskond. Hariduse olemus ja roll inimühiskonna kujundamises</i>	8	16
<i>Täiskasvanuharidus meil ja mujal. Eesti haridusprobleemide analüüs haridussotsioloogia põhiteooriatest lähtuvalt</i>	8	16
<i>Sotsiaalsed ja kommunikatiivsed oskused. Kuulamine, konfliktid, meeskonnatöö, avalik esinemine</i>	16	8
Täiskasvanud õppija	24	48
<i>Inimese areng ja iseärasused</i>	8	16
<i>Motivatsioon ja õpimotiivid. Vastuseis õppimisele</i>	8	16

Õppimise olemus. Õpivõime, õpistiilid	8	16
Täiskasvanute õpetaja	40	48
Eneserefleksioon ja tagasiside	8	16
Koolitaja tegevusmudelid ja õpetamisstiil. Koolikultuur	8	16
Õppemeetodid	24	16
Praktik - uurija	48	96
Teadus. Õppija suhe teadusega	24	48
Õppija enda poolt teostatud uuring	24	48
Korraldaja	56	88
Õppekorralduse protsesside kavandamine ja juhtimine	24	56
Võrgustikutöö	16	8
Koolituse turundamine	8	8
Koolituse rahastamine ja projektijuhtimine	8	16
Nõustaja	44	68
Täiskasvanud õppija tugisüsteem	8	10
Nõustamise tähendus ja nõustamisprotsess	8	10
Nõustaja roll ja kompetentsid	16	32
Nõustamise põhimõtted ja eetika	4	8
Nõustamisvõrgustik	8	8
Lõputöö		160
KOKKU	268	556

Õppeaeg 2 aastat

Lõputöö

Lõputöö võib olla; referaat, kogemuse kirjeldus, uuring, teadusprobleemi lahendus vm. Selle läbiviimiseks määratakse igale kursusel juhendaja ja konsultant. Lõputöö maht ei saa olla väiksem kui 12 lehekülge.

Lõpetamise tingimused

1. **Lõputunnistuse** koos lisaga (õppeained, õpetajad ja ainete maht) saavad kursuse lõpus need õppijad, kes on läbinud kogu õppekava nõutud mahus. Lõputunnistus on heaks soovitusel täiskasvanute koolitaja/ andragoogi litsentsi taotlejatele.
2. **Tõendi** osalemise (kuulatud ained ja osaletud tunnid) kohta kursusel saavad need, kes kogu õppekava etteantud mahus pole läbinud.

I MOODUL. SOTSIOKULTUURILINE KESKKOND

Juhtivõpetaja: Ivo Eesmaa MSc

Mooduli sisu

Mooduli sisu moodustub vajalikest oskustest ja isiksuseomadustes lähtuvalt ja hõlmab kultuuri- ja haridusfilosoofiat, kultuuri- ja haridussotsioloogiat, kodanikuõpetust, sotsiaalpsühholoogiat, grupiprotsesside juhtimist ja avalikku esinemist.

Otstarbekas on jagada mooduli sisu kolme alamooduli vahel. Iga alamooduli jaoks moodustatakse õppejõudude meeskond. Meeskonna ülesandeks on kokku leppida viisid ja vahendid vajalike pädevuste kujundamiseks mooduli moodustavatel teemadel.

Alammoodul 1: Kultuurikeskkond

Ene Lukka-Jegikjan MA, Marko Veisson MA

- **Omakultuur ja enesemääratlus**
(12h auditoorset ja 24h iseseisvat tööd)
 - *Pärimuskultuuri sisu ja tähendus. Pärimuskultuur ja identiteet. Perepärimus ja selle kogumine. Tähtpäevade ja pühade aastaring inimese rollide ja staatuste toetajana ning identiteedi kujundajana. Toetumine rahvapärimusele ning arvestamine kohaliku eripäraga. Isiklik suhtestatus (ühis)tegevuses*
- **Multikultuurilisus, üleilmastumine**
(12h auditoorset ja 24h iseseisvat tööd)
 - *Kultuuride käsitlemise võimalused. Isik, kultuur ja enesemääratlus. Elulisi juhte kultuuripiiridelt (filmid)*

Kultuurikeskkonna mooduli läbinu

- Oskab end kultuuriliselt määratleda
- Tunneb oma paikkonna ja maailma kultuuriruumi ning mõistab selles toimuvaid protsesse
- Tunneb ennast pärimuskultuuri kandjana
- Oskab kultuurilisi erinevusi analüüsida
- On valmis suhtlema teiste kultuuride esindajatega
- On säästva eluviisi kandja
- Tunneb sotsiaal-kultuurilisi protsesse

Alammoodul 2: Sotsiaalne keskkond

Reet Valgmaa Ph.D, Erle Nõmm MA, Tiina Jääger MA, Ivo Eesma MSc a .

- **Haridus on kultuuriga kaasas. Õpe on elukestev ja eluhõlmav**
(16h auditoorset ja 24h iseseisvat tööd).
 - *Kaasaegsed arusaamad Inimühiskonna ülesehitusest, kodanik ja kodanikuühiskond. Õpetaja - aateline ja aktiivne kodanik ning ühiskonnategelane, eeskuju ja ees(t)kõneleja, üheaegselt nii ühiskonnaelu analüütik ja kriitik kui arvamusiidder*
 - *Hariduse olemus ja roll inimühiskonna kujundamises, humanistlik inimkäsitlus kui vabahariduse ideoloogiline alus. Vabahariduse tekkepõhjused, eesmärk, olemus*
 - *Eesti haridusprobleemide analüüs haridussotsioloogia põhiteooriatest lähtuvalt. Täiskasvanuharidus Eestis Ülevaade EL-i ja teiste maade täiskasvanuharidusest*
- **Sotsiaalne vastutus**
(16h auditoorset tööd)
 - *Sotsiaalsed ja kommunikatiivsed oskused. Kuulamine, konfliktid, meeskonnatöö, avalik esinemine*

Sotsiaalse keskkonna mooduli läbinu

- Tunneb õigusruumi ja selle kujunemist
- Mõistab sotsiaalsete ja kommunikatiivsete oskuste tähtsust
- On valmis olema vastutustundlik kodanik ja ühiskonnategelane
- Mõistab hariduse olemust kultuuri funktsioonina, haridussüsteemi toimimist ning hariduse kujunemise mehhanismi
- Tunnetab sisulisi haridusprobleeme nii Eestis kui laiemalt
- Tunnetab vabaharidusliku õppe olemust ja eesmärke ning kohta haridussüsteemis

II MOODUL. ÕPIKESKKOND

Juhtivõpetaja: Erle Nõmm MA

Mooduli sisu

Mooduli sisu moodustub vajalikest oskustest ja isikuomadustest lähtuvalt ja hõlmab arengu- ja sotsiaalpsühholoogiat, juhtimise aluseid, andragoogikat, täiskasvanu õppimist, teadustöö metodoloogiat.

Mooduli sisu jaguneb viieks alammoduliks. Iga alammoduli jaoks moodustatakse õppejõudude meeskond. Meeskonna ülesandeks on välja töötada viisid ja vahendid vajalike pädevuste kujundamiseks mooduli moodustavatel teemadel.

Alammodul 1: Täiskasvanud õppija

Liana Rumvolt, Merle Lõhmus MA, Piret Tamme MA

- **Inimese areng ja iseärasused**
(8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd).
 - *Ülevaade inimese arengust elukaare näite abil. Inimese arengut mõjutavaid tegureid*
 - *Mitmetahulise grupi koostoimimise tegureid*
- **Motivatsioon ja õpimotiivid, vastuseis õppimisele**
(8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd).
 - *Motivatsiooni teooriad*
 - *Motivatsiooniteooriad ning õpihuvi*
- **Õppimine**
(8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd)
 - *Ülevaade õppimise olemusest nii kitsamas kui laiemas tähenduses*
 - *Õpivõime ning selle kujunemise mehhanism*
 - *Õpistiilid*

Täiskasvanud õppija mooduli läbinu

- Koolituse läbinu saab aru heterogeense grupi toimimisest ning oskab paremini samastuda kogu kollektiiviga. Ta on teadlik inimeste erinevustest ning erinevusi tingivatest teguritest. Oskab luua eeldusi, et aidata kaasa erinevas grupis ühtse eesmärgi saavutamiseks.
- Koolituse läbinu loob sobivad tingimused motivatsiooni tekkeks, arvestades inimeste erinevaid vajadusi ja huvi.
- Koolituse läbinu oskab lahti seletada õppimise olemust ning sellest tulenevalt oskab kujundada õpivõimet soodustava keskkonna arvestades erinevaid õpistiiliga osalejaid.

Alammodul 2: Täiskasvanute õpetaja

Erle Nõmm MA, Reet Valgmaa Ph.D, Merle Lõhmus MA, Piret Tamme MA

- **Eneserefleksioon ja tagasiside**
(8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd)
 - *Eneseanalüüsi vormid. Süstemaatiliseks eneserefleksiooniks vajalikud oskused*
 - *Efektiiivse tagasiside põhimõtted ja vormid*
- **Koolitaja tegevusmudelid ja õpetamisstiil. Koolikultuur**
(8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd)
 - *Täiskasvanukoolituse filosoofilised ja eetilised lähtekohad*
 - *Üksikisiku ja organisatsiooni vastasmõjud õpikeskkonnas*
- **Õppemeetodid**
(24h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd)
 - *Ülevaade kaasaegsetest õppemeetoditest ja praktiline kogemus nende rakendamisest õpituatsioon*

Täiskasvanute õpetaja mooduli läbinu

- Saab aru heterogeense grupi toimimisest ning oskab paremini samastada kogu kollektiiviga. Ta on teadlik inimeste erinevustest ning erinevusi tingivatest teguritest
- Oskab luua eeldusi, et aidata kaasa erinevas grupis ühtse eesmärgi saavutamiseks
- Oskab luua sobivaid tingimusi motivatsiooni tekkeks, arvestades inimeste erinevaid vajadusi ja huvi
- Oskab lahti seletada õppimise olemust ning sellest tulenevalt oskab kujundada õpivõimet soodustava keskkonna arvestades erinevaid õpistiiliga osalejaid

Alammoodul 3: Praktik-uuriija

Jelena Rootamm-Valter Ph.D

- **Teadus. Õppija suhe teadusega**
(24h auditoorset ja 48 h iseseisvat tööd.)
 - *Teaduse mõiste ja teaduslik reflekteerimine. Defineerimine. Uuriija eetika*
 - *Süsteemne lähenemine sotsiaalses uuringus*
 - *Teadusliku uuringu protsess ja struktuur*
- **Õppija enda poolt teostatud uuring**
(24h auditoorset ja 48 h iseseisvat tööd.)
 - *Eesmärgi püstitus ja andmevajaduse hindamine*
 - *Uuringu ning selle tulemuste kasutamise planeerimine*
 - *Uuringu tulemuse kirjapanek ja suuline esitus.*

Praktik-uuriija mooduli läbinu

- Mõistab defineerimist ja selle rolli teaduses/uuringutes ning teab, mille poolst teaduslik järgeldus erineb igast muust järgeldusest.
- Suudab kasutada süsteemset lähenemist tundmatu objekti kirjeldamisel
- Oskab hinnata uuringu tulemusi (ja tellida uuringuid), kasutada teaduslikke fakte
- Oskab otsustada, „kas küsitlust on vaja või mitte“
- Oskab planeerida uuringut ja seda sihtgrupile serveerida (mainstreaming)
- Oskab koostada aruannet sihtgrupile ning iseendale

Alammoodul 4: Korraldaja

Merle Lõhmus MA, Tiina Jääger MA, Sirje Niitra

- **Õppekorralduse protsesside kavandamine ja juhtimine**
(24h auditoorset ja 56h iseseisvat tööd.)
 - *Projektijuhtimine ja meeskonnatöö organiseerimine. Koolitusmeeskonna motiveerimine*
 - *Koolitusvajaduse väljeseletamine. Koolituse eesmärgistamine ja tulemuste prognoosimine. Koolituse planeerimine*
 - *Koolitusprotsessi seire: kontroll, tagasiside ja enesehindamine*
- **Võrgustikutöö**
(16h auditoorset ja 8h iseseisvat tööd.)
 - *Huvigruppide koostöö ja sidustamine*
 - *Edasi- ja tagasisidestus*
 - *Läbirääkimised*
- **Koolituse turundamine**
(8h auditoorset ja 8h iseseisvat tööd.)
 - *Koolitusasutuse positsioneerimine. Mainekujundus ja avalikkussuhted*
 - *Sihtrühmade leidmine. Infootsingud ja töö andmebaasidega*
- **Koolituse rahastamine**
(8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd.)
 - *Rahastamisallikad: riiklikud allikad, fondid ja sihtasutused*
 - *Rahvusvahelised rahastamisallikad*
 - *Rahastamistaotluste koostamine*

Korraldaja mooduli läbinu

- Suudab hallata koolitusprojekte ja juhtida projekti meeskonda
- Suudab lähtudes sihtrühma tegelikest vajadustest koolitusi kavandada ja eesmärgistada
- Oskab koostada evalvatsiooni mudelit ja seda rakendada
- Oskab luua ja säilitada vastastikku kasulikke koostöösuhteid vabariiduslike koolituskeskuste koostööpartneritega

- Omandab oskused mainekujunduse ja koolitusasutuste tuntuse tõstmiseks
- Suudab leida ja kasutada täiendavaid rahastamisallikaid

Alammoodul 5: Nõustaja

Kaia Köster MA, Kristel Laur MA

- **Täiskasvanud õppija tugisüsteem**
(8h auditoorset ja 10 h iseseisvat tööd.)
 - Täiskasvanu õppimist takistavad tegurid ja nõustamise erinevad eesmärgid
 - Täiskasvanu karjääriplaneerimine
- **Nõustamise tähendus ja nõustamisprotsess**
(8h auditoorset ja 10h iseseisvat tööd.)
 - Nõustamise tähendus täiskasvanukoolituses
 - Nõustamisprotsess kui tervik
- **Nõustaja roll ja kompetentsid**
(8h auditoorset ja 10h iseseisvat tööd.)
 - Nõustaja roll
 - Nõustaja impersonaalsed oskused
 - Nõustaja oskused muutuste ja motivatsiooni toetamisel
- **Nõustamismeetodid**
(16h auditoorset ja 32h iseseisvat tööd.)
 - Nõustaja meetodiline kompetents
 - Nõustamismeetodid ja nende kasutamine
- **Nõustamise põhimõtted ja eetika.**
(4h auditoorset ja 8h iseseisvat tööd.)
 - Eetiline vastutus nõustamisel
 - Võrgustike loomine. Võtmeisikute leidmine. Võrgustikutöö kasutegurid

Nõustaja mooduli läbinu

- Oskab välja selgitada täiskasvanud õppija õppimist takistavaid tegureid ja reageerida nõustamise eesmärgist lähtuvalt
- On valmis nõustatava eneseanalüüsi, haridust, elukutset, enesearendamist ja vaba aja sisustamist puudutavate otsuste vastuvõtmiseks ja elluviimiseks
- Mõtestab nõustamist kui toetust, mis aitab inimesel teha otsuseid vastavalt enda vajadustele, võimalustele ja valikutele
- Oskab planeerida nõustamistegevust, mille aluseks on nõustamisprotsessi kui terviku eesmärgid
- Oskab mõtestada enda rolli nõustatava toetamisel
- Mõistab inimestevahelisi suhteid ja omab valmisolekut võtta vastustus enda ja teiste tunnete ning vajadustega arvestava käitumisviisi valiku eest
- Oskab ja on valmis toetamaks nõustatava motivatsiooni muutuste protsessis
- Teab erinevaid nõustamismeetodeid ja on valmis neid kasutama nõustatava vajadustest lähtuvalt
- On valmis integreerima erinevaid meetodeid vastavalt nõustatava vajadustele
- Lähtub oma tegevuses nõustaja eetilistest põhimõtetest
- On teadlik võrgustikutöö kasutegurist ning on valmis looma ja kasutama võrgustikke.

AINEKAVAD

I MOODUL. SOTSIOKULTUURILINE KESKKOND

Alammoodul 1: Kultuurikeskkond

Üldmaht: **24h** auditoorset ja **24h** iseseisvat tööd.

Omakultuur ja enesemääratlus.

12h auditoorset ja 12h iseseisvat tööd. Õppejõud Ene Lukka-Jegikjan MA

Teemad

- Pärimuskultuuri sisu ja tähendus. Pärimuskultuur ja identiteet.
- Perepärimus ja selle kogumine.
- Tähtpäevade ja pühade aastaring inimese rollide ja staatuste toetajana ning identiteedi kujundajana. Toetumine rahvapärimusele ning arvestamine lokaalse eripäraga.
- Isiklik suhtestatus (ühis)tegevuses.

Iseseisev töö

Valida:

- oma pere pärimusjuttude kogumine (vähemalt 3 juttu) etteantud kava järgi;
- ühe tähtpäeva või püha traditsioonilisem tähistamine toetudes Eesti Rahvakalendri oma peres, töökeskkonnas või sõpruskeskkonnas.

Multikultuurilisus, üleilmastumine.

12 h auditoorset ja 12h iseseisvat tööd. Õppejõud Marko Veisson MA

Teemad

- Kultuuri määratlemise viisid ja võimalused
- Kultuuride käsitlemise võimalused
- Isik, kultuur ja enesemääratlus
- Elulisi juhte kultuuripiiridelt (filmid)

Iseseisev töö

- Essee loetu ja nähtu põhjal, milles seostuvad meie tänane kultuurisituatsioon ning traditsiooniline ja globaalne dimensioon.

Soovitav kirjandus

1. Eesti rahvajutud. 2006. Taevane pulm. Tiritamm + CD.
2. Eesti Rahvakalender I–VII. 1980-1995. Koostaja Lätt, S. ja Hiimäe, M. Tallinn.
3. Eesti rahvakalender, laulud: <http://www.folklore.ee/Berta/kalender.php#jaanuar>
4. Eesti rahvalaulud. Antoloogia. Toimetanud Ülo Tedre:
5. <http://www.folklore.ee/laulud/erla/freimitu.html>
6. Eesti rahvalaule viisidega I-V. 1956–1965. Koostaja Tampere, H. Tallinn.
7. Eesti uuemad laulumängud I:II. 1980:1983. Koostaja Rüütel, I. Tallinn.
8. Harrison, Lawrence E., Samuel P. Huntington (toim.) 2002: Kultuur on tähtis. Kuidas väärtushinnangud kujundavad inimarengut. Tallinn: Pegasus.
9. Hiimäe, M. 1988. Emand kaseladvas. Valik eesti muinasjutte. Tallinn.
10. Hiimäe, M. 2006. Päiv ei ole päivale veli. Lõunaeesti kalendripärimus. Tartu: Eesti Kirjandusmuuseum.
11. Hofstede, Gert Jan, Paul B. Pedersen, Geert Hofstede 2006: Kuidas mõista teisi kultuure. Tallinn: Väike Vanker.
12. Honko, Lauri, Juha Pentikäinen 1997: Kultuuriantropoloogia. Tallinn: Tuum.
13. Ida-Virumaa rahvakultuurist. 1992. Koostaja Rüütel, I. Tallinn.
14. Kõiva, O. 1997. Kihnu pulmatraditsioonidest ja pulmakommetest. Vana kannel VII:1. Kihnu regilaulud. EKM, Tartu
15. Torp-Kõivupuu, Marju. 2003. Surmakultuuri muutumine ajas : ajaloolise Võrumaa matusekombestiku näitel.
16. Kraavi, Janek 2005: Postmodernismi teooria ja postmodernistlik kultuur. Ülevaade 20. sajandi teise poole kultuuri ja mõtlemise arengust. Viljandi Kultuuriakadeemia.

17. Kõresaar, Ene. 2000. Kollektiivne mälu ja eluloo uurimine. – Rmt: Kultuur ja mälu. Tartu: Tartu Ülikool.
18. Kümme setu muinasjuttu lastele. 1990. Tallinn: Eesti Raamat.
19. Lewis, Richard D. 2003: Kultuuridevahelised erinevused. Tallinn: TEA Kirjastus.
20. Loorits, O. 1990. Eesti rahvausundi maailmavaade. Tallinn: Perioodika.
21. Loorits, O. 1951. Eestluse elujõud. Tõrvik.
22. Lukka, E. 1998. Eestlaste lugulaulud. – Rmt.: Maarahva elujõud II. Tartu: Elmatar.
23. Lukka-Jegikjan, E, 2005. XXI sajandi eesti naine – järjepidev kultuurikandja I vihik.
24. Lukka-Jegikjan, E, 2006. XXI sajandi eesti naine – järjepidev kultuurikandja II vihik.
25. Lõuna-Eesti pärimuse portaal: <http://www.folklore.ee/lepp/>
26. Mikkor, M. 2004. Muutuvast matusekombestikust Eestis I. – Rmt: Akadeemia nr 11.
27. Moor, A. 2003. Dialoog surmaga: seosed uskumuste, suhtumiste ja moraali vahel. Elmatar.
28. Pajupuu, Hille 2000: Kuidas kohaneda võõras kultuuris? Tallinn: TEA Kirjastus.
29. Paulson, I. 1970. Vana eesti usk. Stockholm.
30. Pärimuslik ajalugu. Koostanud Tiiu Jaago. TÜ: Eesti ja võrdleva rahvaluule õppetool.
31. Pärimus ja tõlgendus. 2003. Artiklite kogumik. Tartu: TÜ
32. Rahvausund tänapäeval. 1995. Tartu.
33. Saarlaste elulood. I osa
34. Sugulaste muinasjutud : valimik soome-ugri rahvaste jutte. 2002.
35. Tedre, Ü. 1973. Eesti pulmad: ülevaade muistsetest kosja- ja pulmakommetest. Tallinn.
36. Pulmasõnastik. Koostaja Ülo Tedre: <http://www.folklore.ee/tagused/nr11/pulm.htm>

Alammoodul 2: Sotsiaalne keskkond

Üldmaht: 32h auditoorset ja 40h iseseisvat tööd.

Kaasaegsed arusaamad inimühiskonna kui sellise ülesehitusest, kodanik ja kodanikuühiskond. Hariduse olemus ja roll inimühiskonna kujundamises.

8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd, õppejõud Ivo Eesmaa, MSc

Teemad

- Loodus, kultuur, haridus. Koos või eraldi?
- Kodanikukultuur ja kodanikuharidus. Meil ja mujal. Enne ja nüüd.
- Algatusest mõtteviisiks, mõtteviisist elustiiliks. Vabaharidusliku õppe areng meil ja mujal.
- Õpetamine või õppimine? Õpetaja rollid ja vastutus.

Iseseisev töö – valida üks kirjalik töö

- Kirjalik töö. Toetudes Roger Säljö raamatule “Õppimine tegelikkuses” analüüsi õpikeskkonda milles töötad iga päev.
- Kirjalik töö. Võrdle N.F.S. Grundtvigi pärandit tema kaasaja Taani kultuurikontekstis ja tänapäeva Eesti kultuurikontekstis

Soovitav kirjandus

1. Aarelaid, Aili (koostaja). Kodanikualgatus ja seltsid Eesti muutuval kultuurimaastikul Jaan Tõnissoni Instituudi Kirjastus, Tallinn, 1996, 318 lk
2. Raudla, Heiki. Kodaniku raamat. EVHL Kirjastus, 2002, 232 lk.
3. Valgma, Reet. Kodanikuharidus ja vabaharidus, 2008
http://www.bapp.ee/repository/File/KH_ja_vabaharidus.doc. (01.07.2008)
4. Säljö, Roger. Õppimine tegelikkuses. Sotsiokultuuriline käsitlus. EVHL Kirjastus, 2003, 308 lk.
5. Gustavsson, Bernt. Haridus kaasajal. Hariduse võimalustest ja tingimustest kaasaegses ühiskonnas. Tõravere, 2000, 288 lk.
6. Gustavsson, Bernt. Vabahariduse idee ajalugu. EVHL Kirjastus, Tõravere 1998, 40 lk.
7. Leirman, Walter. Neli hariduskultuuri. EVHL Kirjastus, 2003, 192 lk.
8. Projekti Learning4Sharing Eesti grupis osalenute artiklite kogumik. EVHL Kirjastus, 2003, 72 lk.
9. Laane, Karl. Eesti Haridusliit 1924-1940. Mõteldes Eestimaa tuhandetele isetegevuslastele Tallinn, 1994, 204 lk.

Täiskasvanuharidus meil ja mujal. Eesti haridusprobleemide analüüs haridussotsioloogia põhiteooriatest lähtuvalt.

8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd, Õppejõud Tiina Jääger, MA

Teemad

- Täiskasvanuharidus Eestis
- Eesti haridusprobleemide analüüs haridussotsioloogia põhiteooriatest lähtuvalt.
- Ülevaade EL-i maade täiskasvanuharidusest.

Iseseisev töö

- Töö kirjandusega.

Soovitatav kirjandus

1. Eesmaa, I (2007). Kokkuvõtte sise- ja välishindamisest. Tallinn: Eesti Vabaharidusliit.
2. Eesmaa, I., Jääger, T., Nõmm, E., Valgmaa (2002). Eesti Vabaharidusliku koolituse analüüs. Tallinn: EVHL.
3. Eesti Riiklik Arengukava Euroopa Liidu Struktuurifondide Kasutuselevõtuks: Ühtne programmdokument 2004 – 2006 (2004).
4. www.struktuurfondid.ee (12.05.2006)
5. Eesti Vabariigi haridusseadus (1992). RT 1992, 12, 192.
6. www.riigiteataja.ee (10.04.2006)
7. Eesti Edu 2014 (2004). Vabariigi Valitsuse strateegiadokument. <http://www.riigikantselei.ee/failid/EE2014.doc.pdf>
8. Elukestva õppe strateegia 2005-2008 (2005). www.hm.ee
9. Elukestva õppe vajaduste analüüs (2002). Tallinn: ETKA Andras.
10. Inimressursi arendamise rakenduskava (2007) CCI 2007EE051PO001. Eelnõu. <http://www.fin.ee/?id=16226> [30. mai 2007]
11. Hess, Beth B., Markson, Elisabeth W., Stein, Peter J. (2000). Sotsioloogia. Tallinn: Külim.
12. Harrison, Lawrence E., Huntington, Samuel P. (2002). Kultuur on tähtis. Tallinn: Külim
13. Loogma K (2005) Haridusmuutused Eestis: haridussotsioloogiline lähenemine. *Eesti poliitika eile, täna, homme. Reforme seitsmest valdkonnast*. Rumm, H. ja Taamist, R (Koost). Tartu: Johannes Mihkelsoni Keskus.
14. Saar, E (2002). *Eesti 1990. aastate hariduspoliitika analüüs*. Tallinn : Tallinna Pedagoogikaülikool
15. Sutrop, M (2004) Meie ja Teie: järelmärkusi kooliõpilaste esseekonkursile „Olla või omada“ www.tu.ee/eetikakeskus (28.06.2006)

Sotsiaalsed ja kommunikatiivsed oskused. Kuulamine, konfliktid, meeskonnatöö, avalik esinemine.

16 h auditoorset tööd, Õppejõud Reet Valgma Ph.D ja Erle Nõmm MA

Teemad

- Isiklik mõjukus, mitteverbaalne suhtlemine, efektiivne kuulamine.
- Meeskonna arenguetapid. Konflikt
- Avalik esinemine – sõnum, kõne alustamine ja lõpetamine, auditooriumi kaasamise ja mõjutamise võtted, küsimustele vastamine.

Iseseisev töö

- Vormistada kõne (max pikkus 5 min.) vabalt valitud sündmuseks, kasutades erinevaid argumenteerimismeetodeid.

Soovitatav kirjandus

- Kushner M. (1999). Avalik esinemine. Käsiraamat. Tallinn: Koge

II MOODUL. ÕPIKESKKOND

Alammoodul 1: Täiskasvanud õppija

Üldmaht: 24h auditoorset ja 42h iseseisvat tööd.

Inimese areng ja iseärasused

8h auditoorset 16h iseseisvat tööd. *Õppejõud: Piret Tamme MA*

Teemad:

- Erinevad inimkäsitlused

Meetod: individuaalne lugemine ja aktiivne kuulamine; maht: 1 tund

- Ülevaade inimese arengu etappidest
 - Täiskasvanu arengufaaside kirjeldus
 - Küpse isiksuse kujunemine

Meetod: Loeng, arutelu, maht: 1 tund

- Inimese arengut mõjutavad tegurid
 - Sotsiaalsed, psühholoogilised, bioloogilised, majanduslikud

Meetod: Kirjalik ajurünnak, rühmatöö, maht: 2 tund

- Töö inimese elus

Meetod: Loeng, arutelu, rühmatöö, maht 2 tundi

- Mitmekesine koolitusgrupp
- Erinevad tunnused

Meetod: Paneelmeetod, arutelu, küsimused-vastused, maht 2 tundi.

Iseseisev töö:

Kaardistada ja kirjeldada ühte oma koolitusgrupi (ca 15 koolitavat) lähtuvalt erinevatest tunnustest.

Motivatsioon ja õpimotiivid. Vastuseis õppimisele

8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd. *Õppejõud: Liana Rumvolt; Piret Tamme MA*

Teemad:

- Motivatsiooni mõiste. Täiskasvanu õpimotiivid.
 - Praktilised, ühiskondlikud, tunnetuslikud.

Meetod: Vaikiv kõnelus, ajurünnak, loeng, arutelu, maht 2 tund

- Lühiülevaade erinevatest motivatsiooniteooriatest.
 - Maslow, Herzberg, McGregor, ootuste teooria, töö iseloomu mudel

Meetod: Loeng, arutelu, maht 1 tund

- Täiskasvanud õppija hirmud ja ootused

Meetod: Akvaariummeetod, rühmatöö ja analüüs, maht: 2 tundi

- Vastuseis õppimisele

Meetod: Rühmatöö, loeng, arutelu, maht 3 tundi

Iseseisev töö:

Essee teemal „Kuidas ma motiveerin end kaasa töötama meistrkursusel?“

Õppimise olemus. Õpivõime, õpistiilid.

8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd. *Õppejõud Merle Lõhmus MA*

Teemad

- Ülevaade õppimise olemusest nii kitsamas kui laiemas tähenduses.
- Õpivõime ning selle kujunemise mehhanism
- Õpistiilid

Iseseisev töö: Kirjaliku töö (1-2 lk) koostamine teemal „Õppima õpetamine: kuidas saan õpioskuste omandamisel oma koolitusel osalejaid abistada“

Soovitav kirjandus:

1. Jarvis, P. Täiskasvanuharidus ja pidevõpe. Teooria ja praktika. SE&JS, 1998
2. Jõgi, L., Lõhmus, M., Märja, T. Andragoogika. Raamat õppimiseks ja õpetamiseks. ILO, 2004
3. Kidron, A. Kuidas hõlpsalt õppida? ILO, 1997
4. Kidron, A. 122 õpetamistarkust. Mondo, 1999
5. Lõhmus, M., Simson, L., Vigla, H. Kaasaegne juhtimine ja personali koolitus. Käsiraamat. OÜ Vastus, 2002

6. Lõnstrup, B. Avatus täiskasvanute õpetamisel 1. osa. Eesti Vabaharidusliit 1997
7. Lõnstrup, B. Avatus täiskasvanute õpetamisel 2. osa. Eesti Vabaharidusliit 2001

Alammoodul 2: Täiskasvanute õpetaja

Üldmaht: **40h** auditoorset ja **48h** iseseisvat tööd.

Eneserefleksioon ja tagasiside

8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd

Õppejõud Merle Lõhmus MA

Teemad

- Eneseanalüüsi vormid. Süstemaatiliseks eneserefleksiooniks vajalikud oskused
- Efektiivse tagasiside põhimõtted ja vormid.

Iseseisev töö: tagasiside metoodika väljatöötamine oma koolitustel kasutamiseks

Soovitav kirjandus:

1. Jarvis, P. Täiskasvanuharidus ja pidevõpe. Teooria ja praktika. SE&JS, 1998
2. Jõgi, L., Lõhmus, M., Märja, T. Andragoogika. Raamat õppimiseks ja õpetamiseks. ILO, 2004
3. Kidron, A. Kuidas hõlpsalt õppida? ILO, 1997
4. Kidron, A. 122 õpetamistarkust. Mondo, 1999
5. Lõhmus, M., Simson, L., Vigla, H. Kaasaegne juhtimine ja personali koolitus. Käsiraamat. OÜ Vastus, 2002
6. Lõnstrup, B. Avatus täiskasvanute õpetamisel 1. osa. Eesti Vabaharidusliit 1997
7. Lõnstrup, B. Avatus täiskasvanute õpetamisel 2. osa. Eesti Vabaharidusliit 2001

Koolitaja tegevusmudelid ja õpetamisstiil. Koolikultuur.

8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd. Õppejõud Reet Valgma ja Erle Nõmm

Teemad

- Täiskasvanukoolituse filosoofilised ja eetilised lähtekohad
- Üksikisiku ja organisatsiooni vastasmõjud õpikeskkonnas

Iseseisev töö

- töö kirjandusega

Soovitav kirjandus:

- II moodul R.Valgmaa, E. Nõmm "Õpetamisest - ideest teostuseni" EVHLi Kirjastus, Tartu, 2008

Õppemeetodid

24h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd. Õppejõud Reet Valgmaa Ph.D, Erle Nõmm MA ja Piret Tamme MA

Teemad

- Ülevaade kaasaegsetest õppemeetoditest.
- Praktiline kogemus nende rakendumisest õpituatsioonis

Iseseisev töö

- töö kirjandusega

Soovitav kirjandus:

- II moodul R.Valgmaa, E. Nõmm "Õpetamisest - ideest teostuseni" EVHLi Kirjastus, Tartu, 2008

Teemad:

- Meetodi olemus ja valikut mõjutavad tegurid
- Meetodite kasutamine

- Meetodite klassifikatsioon
- Kommunikatsioonist lähtuv klassifikatsioon
 - o Ühepoolne kommunikatsioon
 - o Kahepoolne kommunikatsioon
 - o Interaktiivne kommunikatsioon
 - o Individuaalne töö

Meetodid: Debatt, rühmatöö, loeng, arutelud, maht: 3 tundi

Iseseisev töö:

Iga osaleja tutvustab oma eriala kahe vabalt valitud meetodi abil. Meetodid on esitatud kirjalikult.

Alammoodul 3: Praktik - uurija

Üldmaht: **48h** auditoorset ja **96h** iseseisvat tööd.

Teadus. Õppija suhe teadusega.

24 h auditoorset ja 48 h iseseisvat tööd. Õppejõud Jelena Rootamm-Valter Ph.D

Teemad

- Teaduse mõiste ja teaduslik reflekteerimine. Defineerimine.
- Uurija eetika
- Süsteemne lähenemine sotsiaalses uuringus
- Teadusliku uuringu protsess ja struktuur

Iseseisev töö

- Kodutöö 1. Teadus ja teaduslik reflekteerimine.
- Kodutöö 2. Tundmatu objekti süsteemne kirjeldus
- Kodutöö 3. Tulemuse suuline esitlus auditooriumis.

Õppija enda poolt teostatud uuring

24 h auditoorset ja 48 h iseseisvat tööd. Õppejõud Jelena Rootamm-Valter Ph.D

Teemad

- Eesmärgi püstitus ja andmevajaduse hindamine.
- Uuringu ning selle tulemuste kasutamise planeerimine.
- Uuringu tulemuse kirjapanek ja suuline esitlus.

Iseseisev töö

- Kodutöö 4. Sisukorra koostamine.

Soovitav kirjandus

1. August Arma. Teadustöö alused, TTÜ, 2008
2. Sirkka Hirsjärvi, Pirkko Remes, Paula Sajavaara. Uuri ja kirjuta, Medicina, 2005
3. Peter Jarvis. Praktik-uurija : praktikast teooriani, EVHL, 2004
4. Uno Mereste. Süsteemkäsitus : süsteemsest mõtlemisviisist majandusnähtuste käsitlemisel, Valgus, 1987

Alammoodul 4: Korraldaja

Üldmaht: **52h** auditoorset ja **88h** iseseisvat tööd.

Õppekorralduse protsesside kavandamine ja juhtimine.

24h auditoorset ja 56h iseseisvat tööd. Õppejõud Merle Lõhmus, MA

Teemad

- Koolitusprotsessi põhietapid ja õppekorraldus. Koolitusmeeskonna motiveerimine ja meeskonnatöö organiseerimine..
- Koolitusvajaduse väljaselgitamine. Koolituse eesmärgistamine ja tulemuste prognoosimine
- Koolitusprotsessi seire: kontroll, tagasiside ja enesehindamine

Iseseisev töö

- Oma koolitusasutuse põhiprotsesside kaardistamine. Kirjalik töö vastavalt juhendile
- Oma arenguvajaduse kaardistamine ja tegevuste planeerimine. Kirjalik enesearengu kava

- Suulise ja kirjaliku intervjuu kava koostamine oma koolitustel kasutamiseks. Kirjalik töö vastavalt juhendile

Soovitatav kirjandus

1. Barner, Robert W. Probleemikütt. Kuidas leida ja lahendada meeskonnatöös esinevaid vastuolusid. Kirjastus Väike Vanker 2004
2. Kotter, John P; Cohen, Dan S. Muudatuste keskmes. Kirjastus Pegasus, 2002
3. Lõhmus, M., Soimson, L., Vigla, H. Kaasaegne juhtimine ja personali koolitus. Käsiraamat. Kirjastus Vastus 2002
4. Alas, R. *Strateegiline juhtimine*. Külim 2001
5. Alas, R. *Personalijuhtimine*. Külim 2001
6. Lepsinger, R., D.Lucia, A. *360 tagasiside kasutamise kunst ja teadus*. Äripäeva kirjastus 2004
7. Senge, P., Kleiner, A. jt. *Viie distsipliini käsiraamat*. Fontese kirjastus 2003
8. Hodges, Toni K. *Linking Learning and Performance. A Practical Guide to Measuring Learning and On-the-Job Application*. Butterworth-Heinemann 2002

Võrgustikutöö

16h auditoorset ja 8h iseseisvat tööd. Õppejõud Merle Lõhmus, MA

Teemad

- Huvigruppide koostöö ja sidustamine.
- Läbirääkimised.
 - o Läbirääkimiste valdkonnad ja partnerid koolituse korraldamisel.
 - o Jaotavad ja liitvad läbirääkimised. Võit-võit põhimõtte rakendamine.
 - o Läbirääkimiste protsessi etapid ja juhtimine. Taktikalised võtted läbirääkimistel.
 - o Lubamatud võtted ja nendega toimetulek.
 - o Läbirääkimiste tulemuste hindamine.

Iseseisev töö

- Reaalse läbirääkimise ettevalmistamine. Kirjalik töö HLP metoodikale tuginedes

Soovitatav kirjandus

1. Fisher, R. & Ury, W. Kuidas võita vaidlusi ja läbirääkimisi. Tartu, Fontes 1992
2. Shell, Richard G. Edukad läbirääkimised. Kuidas jõuda eesmärgini. Pegasus 2004
3. Unt, Iwar. Tulemuslikud läbirääkimised. Äripäeva Kirjastus 2005

Koolituse turundamine

*8h auditoorset ja 8h iseseisvat tööd
Õppejõud Sirje Niitra*

Teemad

- Koolitusasutuse positsioneerimine.
- Mainekujundus ja avalikkussuhted

Koolituse rahastamine ja projektijuhtimine

8h auditoorset ja 16h iseseisvat tööd. Õppejõud Tiina Jääger, MA

Teemad

- Riiklikud rahastamisallikad, fondid ja sihtasutused.
- Rahvusvahelised rahastamisallikad.
- Rahastamistaotluste koostamine.
- Projektijuhtimine.

Iseseisev töö

- Kirjutada lihtne projekt. Etapid: idee, relevantse rahastaja leidmine, rahastamistingimuste väljaselgitamine, projekti kirjutamine nõutud vormis.
- Mõttelise projektimeeskonna moodustamine. Ülesannete jaotus.

Soovitav kirjandus:

1. Kuura A. (2000) Projektimeetod. Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž.
2. Perens A. (2001) Projekti juhtimine. Külim
3. Rahvusvahelise projektijuhtimise käsiraamat. (2000) Tallinn: Siseministeerium, Phare CBC, ESKO Koolitus
4. www.archimedes.ee/hkk
5. www.kulka.ee
6. www.struktuurfondid.ee
7. <http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>
8. <http://hmn.riik.ee/>

Alammoodul 5: Nõustaja

Üldmaht: **44h** auditoorset ja **64h** iseseisvat tööd.

Täiskasvanud õppija tugisüsteem

8h auditoorset ja 8h iseseisvat tööd. Õppejõud Kaia Köster MA ja Kristel Laur MA

Teemad

- Täiskasvanu õppimist takistavad tegurid ja nõustamise erinevad eesmärgid
- Täiskasvanu karjääriplaneerimine

Iseseisev töö

- Töö kirjandusega, eneseanalüüs

Soovitav kirjandus

1. Bolles, R.N. (2000). Mis värvi on sinu langevari. Ten Speed Press.
2. Jamnes, P. Karjäär – kas redel või tee? Karjääri planeerimine. Tallinn Koolibri 1998
3. Karjäärinõustamine ja elukestev õpe. Euroopa kogemused (2002). Academia
4. Karu, K. Kuidas valida õige tee tulevikku? Käsiraamat. Tartu 2001
5. Haridus. Tööhõive ja karjääriteenused Eestis. (2005). EÕAS Innove, karjäärinõustamise teabekeskus. Karjääriinfo teejuht – kuidas luua ja vahendada infot haridusest. SA Innove Karjäärinõustamise Teabekeskus. Tallinn
6. Märja, T., Lõhmus, M., Jõgi, L. (2003). Andragoogika. AS Kirjastus Ilo.

Nõustamise tähendus ja nõustamisprotsess

8h auditoorset ja 8h iseseisvat tööd. Õppejõud Kaia Köster MA

Teemad

- Nõustamise tähendus täiskasvanukoolituses
- Nõustamisprotsess kui tervik

Iseseisev töö

- Nõustamise tähendus minu igapäevatoos. Essee loetud kirjanduse põhjal

Soovitav kirjandus

1. Allik, J. jt. (2003). Isiksuse psühholoogia. Tartu Ülikooli Kirjastus.
2. Bachmann, T., Maruste, R. (2001). Psühholoogia alused. Tallinn
3. Butterworth, G. Harris, M. Arengupsühholoogia alused.
4. Tartu Ülikooli Kirjastus 2002
5. Corey, G. (2001). Juhtumite analüüs nõustamises ja psühhoteraapias. Väike Vanker
6. Hayes, N. (2002). Sotsiaalpsühholoogia alused. OÜ Külim.
7. Jung, C. (2005). Psühholoogilised tüübid. Tartu: Ilmamaa
8. Kidron, A. (2002). Nõustamispsühholoogia. Tallinn: Mondo
9. Tulevik algab täna (2003). Tööturuamet

Nõustaja roll ja kompetentsid

16h auditoorset ja 32 h iseseisvat tööd. Õppejõud Kaia Köster MA

Teemad

- Nõustaja roll
- Nõustaja interpersonaalsed oskused
- Nõustaja oskused muutuste ja motivatsiooni toetamisel

Iseseisev töö

- Loetud kirjanduse põhjal mõtestada enda nõustaja roll erinevate teoreetiliste lähenemiste taustal

Soovitav kirjandus

1. Berne, E. "Suhtlemismängud" Väike Vanker 2001
2. Barker, P. (2002). Perekonnapsühhoteraapia alused. Eesti Pereteraapia Ühing.
3. Bolton; R. "Igapäevaoskused" Väike Vanker 2002,2003
4. Butler, G. (2006). Võit sotsiaalärevuse ja häbelikkuse üle. Tänapäev.
5. Corey.G. (2001). Juhtumi analüüs nõustamises ja psühhoteraapias. Tartu: Väike vanker.
6. Corsini, R. J., Wedding, D. (2000). Current psychotherapies. F.E. Peacock Publishers.Inc.Itasca, Illinois.
7. Gurman, A. & Messer, S. (1995) Essential Psychotherapies: Theory & Practice. New York Guilford Press.
8. Kidron.A. (2003). Nõustamiskunst. Tallinn: Mondo.
9. Martin, D. C. (1999). Counseling and therapy skills. Monterey, Cal.: Brooks/Cole.
10. Totton, N. Jacobs, M. (2007). Karakter ja isiksusetüübid. Külüm

Nõustamismeetodid

16h auditoorset ja 32 h iseseisvat tööd. Õppejõud Kaia Köster MA, Kristel Laur MA

Teemad

- Nõustaja metoodiline kompetentsus
- Nõustamismeetodid ja nende kasutamine

Iseseisev töö

- Juhtumianalüüs iseseisva meetodikasutuse põhjal

Soovitav kirjandus

1. Barker, P. (2002). Perekonnapsühhoteraapia alused. Eesti Pereteraapia Ühing.
2. Butler, G. (2006). Võit sotsiaalärevuse ja häbelikkuse üle. Tänapäev.
3. Corey.G. (2001). Juhtumi analüüs nõustamises ja psühhoteraapias. Tartu: Väike Vanker.
4. Corsini, R. J., Wedding, D. (2000). Current psychotherapies. F.E. Peacock Publishers.Inc.Itasca, Illinois.
5. Dattilio, F.M., Padesky, C.A. (1999). Kognitiivne paariteraapia. TPÜ ja TÜ psühholoogiaosakonnad.
6. Fennell, M.(2005). Võit madala enesehinnangu üle: kognitiiv-käitumuslikke tehnikaid kasutav eneseabijuhis. Tänapäev.
7. Gelso, S.,Fretz, B. (1992). Counseling Psychology. Harcourt Brace. Javonovich.
8. Gerald, K. (2003). Counselling skills in everyday life. Basingstoke: Palgrave MacMillan.
9. Gurman, A. & Messer, S. (1995) Essential Psychotherapies: Theory & Practice. New York Guilford Press.
10. Kidron.A. (2003). Nõustamiskunst. Tallinn: Mondo.
11. Martin, D. C. (1999). Counseling and therapy skills. Monterey, Cal.: Brooks/Cole.
12. O'Connor, J. Seymour, J. (2008). NLP sissejuhatus Neurolingvistilisse programmeerimisse. Tänapäev.
13. Peavy, R. V. (2002) Sotsiodünaamiline nõustamine. Abiks praktikule. EV Sotsiaalministeerium.
14. Wirsching, M., Stierlin, H. (1998). Haigus ja perekond. Kontseptsioonid, uurimuste tulemused ja ravi. Eesti Pereteraapia Ühing.

Nõustamise põhimõtted ja eetika

4h auditoorset ja 8 h iseseisvat tööd. Õppejõud Kaia Köster

Teemad

- Nõustamise põhimõtted ja eetika

Iseseisev töö

- Töö kirjandusega

Soovitav kirjandus

1. Kidron.A. (2003). Nõustamiskunst. Tallinn: Mondo.
2. Loide, L. (2000). Nõustamise eetikast sotsiaaltöös. Sotsiaaltöö 2000-3, lk.29
3. Normak, M. (2004). Karjäärinõustamise põhimõtted. Eetika. Sissejuhatus karjäärinõustamisse. Koolitaja käsiraamat. Tallinn: TPÜ Kirjastus
4. Pojman, L.P. (2005). Eetika: õiget ja väära avastamas. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
5. Tuulik, M. (2002). Eetika ja moraal: kõik algab meist endist. Tallinn: Iloprint

Nõustamisvõrgustik

8h auditoorset ja 8 h iseseisvat tööd. Õppejõud Kaia Köster MA

Teemad

- Nõustamisvõrgustik
- Nõustamiskeskuse külastamine

Iseseisev töö

- Enda kui nõustaja võimaliku võrgustiku kaardistamine

Soovitav kirjandus

1. Bissell, B. 2002. Võrgustikutöö. Koolitusmaterjal. Leonardo da Vinci projekt AGETT.
2. Haridus. Tööhõive ja karjääriteenused Eestis. (2005). EÕAS Innove, karjäärinõustamise teabekeskus
3. Karjääriinfo teejuht – kuidas luua ja vahendada infot haridusest. SA Innove Karjäärinõustamise Teabekeskus. Tallinn
4. Veski, E. (2004). Haridus Eesti Vabariigis. Sissejuhatus karjäärinõustamisse. Koolitaja käsiraamat. Tallinn: TPÜ kirjastus
5. Wilson, D. (2000). Kuidas käivitada ja juhtida nõustamiskeskust. Tallinn: Vastus.
6. Internetileheküljed:
7. www.rajaleidja.ee
8. www.hm.ee
9. www.socrates.ee